



سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور



جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

فرماندهی سوانح و حریق

گروه برنامه ریزی درسی بهداشت و ایمنی

تاریخ شروع اعتبار: ۸۸/۱/۱

کد استاندارد: ۵-۵۱/۶۱/۱/۱/۱

معاونت پژوهش و برنامه ریزی : تهران- خیابان
آزادی- نبش چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و
حرفه‌ای کشور- طبقه پنجم
تلفن: ۶۶۹۴۱۵۱۶ دورنگار: ۶۶۹۴۱۲۷۲
کد پستی: ۱۳۴۵۶۵۳۸۶۸
EMAIL: INFO@IRANTVTO.IR

از کلیه صاحب نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

دفتر طرح و برنامه های درسی: تهران- خیابان
آزادی- خیابان خوش شمالی- تقاطع خوش و نصرت-
دفتر طرح و برنامه درسی- طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۹۴۴۱۱۹ و ۶۶۹۴۴۱۲۰ دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷
کد پستی: ۱۴۵۷۷۷۳۶۳
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.IR



خلاصه استاندارد

<p>تعریف مفاهیم سطوح یادگیری</p> <p>آشنایی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل/اصول: به مفهوم میانی مطالب نظری/ توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار</p>	
<p>مشخصات عمومی شغل :</p> <p>مدیریت و فرماندهی سوانح و حریق شغلی است که شایستگی در زمینه مدیریت بحران در ارتباط با اجرای عملیات امداد در حوادث طبیعی، توانایی مدیریت و فرماندهی در عملیات آتش سوزی، فرماندهی حادثه (ICS) و مدیریت در ایستگاه را داشته باشد.</p>	
<p>ویژگی های کارآموز ورودی :</p> <p>حداقل میزان تحصیلات : دیپلم با ۵ سال سابقه کار مفید یا رئیس آتش نشانی</p> <p>حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسمانی و روانی</p> <p>مهارت های پیش نیاز این استاندارد : ندارد</p>	
<p>طول دوره آموزشی :</p> <p>طول دوره آموزش : ۱۱۰ ساعت</p> <p>- زمان آموزش نظری : ۵۰ ساعت</p> <p>- زمان آموزش عملی : ۶۰ ساعت</p> <p>- زمان کارآموزی در محیط کار : - ساعت</p> <p>- زمان اجرای پروژه : - ساعت</p> <p>- زمان سنجش مهارت : - ساعت</p>	
<p>روش ارزیابی مهارت کارآموز :</p> <p>۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی) : ۲۵ %</p> <p>۲- امتیاز سنجش عملی : ۷۵ %</p> <p>۲-۱- امتیاز سنجش مشاهده ای: ۱۰ %</p> <p>۲-۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی : ۶۵ %</p>	
<p>ویژگیهای نیروی آموزشی :</p> <p>حداقل سطح تحصیلات : لیسانس مرتبط با ۲ سال سابقه کار</p>	



سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : فرماندهی سوانح و حریق

فهرست توانایی های شغل

ردیف	عنوان توانایی
۱	توانایی مدیریت بحران در ارتباط با اجرای عملیات امداد در حوادث طبیعی
۲	توانایی مدیریت و فرماندهی در عملیات آتش سوزی و نجات و امداد
۳	توانایی فرماندهی حادثه (ICS) INCIDENT CONTROL SYSTEM
۴	توانایی مدیریت در ایستگاه آتش نشانی
۵	توانایی بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت در محیط کار



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۲۴	۱۶	۸	<p>توانایی مدیریت بحران در ارتباط با اجرای عملیات امداد در حوادث طبیعی</p> <p>۱-۱ آشنایی با تعاریف و مفاهیم مدیریت بحران</p> <p>۱-۲ شناسایی اصول تشخیص محل اردوگاه های اضطراری عملیاتی و اسکان مصدومین</p> <p>- انتخاب محل مناسب اردوگاه و تشکیل اردوگاه های اضطراری برای استقرار مصدومین و رهبری عملیات و اجساد</p> <p>۱-۳ شناسایی اصول عملیات امداد و نجات طبق سلسله مراتب</p> <p>- انجام رهبری عملیات امداد و نجات</p> <p>۱-۴ شناسایی اصول تشخیص اولویت نقاط بحرانی برای شروع عملیات</p> <p>- اولویت بندی نقاط بحرانی برای شروع عملیات</p> <p>۱-۵ شناسایی اصول و پیشگیری از بروز برخی اخبار که باعث نگرانی افکار عمومی می شود.</p> <p>- کنترل و پیشگیری از بروز هر گونه اخبار کذب نگران کننده</p> <p>۱-۶ شناسایی اصول پیشگیری از عواملی که باعث گسترش عوارض ناشی از بلایای طبیعی می شود.</p> <p>- پیشگیری و کنترل و مقابله با سوانح ایجاد شده</p> <p>۱-۷ شناسایی اصول مقابله با سوانح</p> <p>- مقابله با سوانح انسانی</p> <p>- مقابله با سوانح حریق</p> <p>۱-۸ شناسایی اصول مدیریت بحران</p> <p>- مدیریت کردن بحران های ایجاد شده</p>	



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۳۲	۱۶	۱۶	<p>توانایی مدیریت و فرماندهی در عملیات آتش سوزی و نجات و امداد</p> <p>۲-۱ آشنایی با خصوصیات فرماندهی حریق</p> <p>۲-۲ آشنایی با فرم های ارزیابی و روش های تکمیل آن</p> <p>۲-۳ شناسایی اصول ارزیابی علل حادثه</p> <p>- ارزیابی مشاهده ای از صحنه</p> <p>- ارزیابی ساختمان تأسیسات</p> <p>- نوع تصرف محل حادثه</p> <p>- خطرات جانبی قابل پیش بینی</p> <p>- تکمیل فرم ارزیابی</p> <p>۲-۴ شناسایی اصول روش های عملیاتی استانداردهای (SOP)</p> <p>Standard Operating Procedure</p> <p>- وظایف اصلی فرماندهی</p> <p>- تقسیم کردن مسئولیت های فرماندهی از طریق تفویض اختیار به رؤسای بخش ها</p> <p>- ایمنی مربوط به عملیات اطفای حریق</p> <p>- بکارگیری منابع اولیه</p> <p>- اعمال SOP در عملیات آتش سوزی</p> <p>۲-۵ شناسایی اصول عملیات دفاعی و عملیات تهاجمی</p> <p>- حمله به حریق با استفاده از تاکتیک های عملیاتی</p> <p>- اولویت بندی تاکتیکی (۱- عملیات نجات مصدومین و محصور شدگان در حریق ۲- کنترل و مهار آتش ۳- حفظ اموال)</p>	



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۲-۷ شناسایی اصول سازمان دهی حوزه عملیات</p> <ul style="list-style-type: none"> - تهیه آب - ارتباط با پلیس - نحوه استقرار در محل حادثه - خدمات رفاهی - خدمات درمانی - خارج ساختن - مداوا و انتقال 	
			<p>۲-۸ آشنایی با سلسله مراتب فرمان دهی در آتش نشانی</p>	
			<p>۲-۹ شناسایی اصول اقدامات اضطراری هنگام مبارزه با حریق</p> <ul style="list-style-type: none"> - ارتباط مستقیم با پلیس - ارتباط مستقیم با اورژانس پزشکی - ارتباط مستقیم با مقامات شهری - آمادگی تماس با نیروهای کمکی امدادی 	
			<p>۲-۱۰ شناسایی اصول بررسی روش عملکرد رهبری در عملیات تشخیص</p> <ul style="list-style-type: none"> - نیازهای رهبری - تشخیص نیازهای مربوط به حفظ گروه - تشخیص نیازهای فردی 	
			<p>۲-۱۱ شناسایی اصول تشخیص وظایف فرمانده و وظایف جمعی ایشان</p> <ul style="list-style-type: none"> - تشخیص وظایف فردی فرمانده - تشخیص وظایف جمعی فرمانده 	
			<p>۲-۱۲ شناسایی اصول وظایف رهبری افسر آتش نشانی</p>	



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<ul style="list-style-type: none"> - برنامه ریزی - تشریح و توضیح اهداف و وظایف - کنترل افراد گروه بر اساس ضوابط و قوانین حاکم بر این شغل - حمایت از افراد 	۲-۱۳
			<ul style="list-style-type: none"> - شناسایی اصول وظایف رهبری افسران آتش نشانی - تشخیص وظایف افسران - برنامه ریزی - تشریح و توجیه اهداف و وظایف - کنترل افراد گروه بر اساس ضوابط و قوانین حاکم - حمایت از افراد 	۲-۱۴
			<ul style="list-style-type: none"> - شناسایی اصول رهبری کاربردی - درک سریع الزامات اساسی مؤثر در رهبری - استفاده از افراد با تجربه - تشخیص وفاداری نسبت به کار 	۲-۱۵
			<ul style="list-style-type: none"> - شناسایی اطلاعاتی که یک فرمانده در بررسی مقدماتی حریق باید بداند - تشخیص حادثه - تشخیص نیازهای تجهیزاتی 	۲-۱۶
			<ul style="list-style-type: none"> - شناسایی مواردی که افسر آتش نشانی نباید نسبت به آن تفویض اختیار نماید. - شناسایی اصول فراخوانی نیروهای کمکی - شرایط فراخوانی - بررسی محیط حادثه 	۲-۱۷



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			- بررسی تجهیزات مورد نیاز - درخواست نیروی کمکی و تجهیزات شناسایی اصول محاسبات و ارزیابی عملیات پشتیبانی	۲-۱۸
۱۶	۸	۸	توانایی فرماندهی حادثه INCIDENT CONTROL SYSTEM (ICS) شناسایی اصول سیستم فرماندهی حادثه آشنایی با تشخیص مفاهیم و اصطلاحات فرماندهی حادثه شناسایی اصول مدیریت نفرات در محیط حادثه شناسایی تعیین خط مشی و سازماندهی آشنایی با برنامه ریزی شناسایی تقسیم کار و مسئولیت ها شناسایی اصول نکات کلیدی و فرماندهی - کنترل منابع عملیاتی در وسایل پرسنل تجهیزات اطفاء حریق شناسایی اصول نکات مهم عملیاتی برای گروه های آتش نشانی و نجات شناسایی اصول فرماندهی حادثه - فرماندهی کردن یک حادثه شناسایی اصول محاسبات و ارزیابی عملیات پشتیبانی شناسایی تجهیزات و موارد مورد نیاز پشتیبانی	۳ ۳-۱ ۳-۲ ۳-۳ ۳-۴ ۳-۵ ۳-۶ ۳-۷ ۳-۸ ۳-۹ ۳-۱۰ ۳-۱۱
۲۸	۱۶	۱۲	توانایی مدیریت در ایستگاه آتش نشانی شناسایی اصول وظایف فرمانده در هنگام کار - کنترل پرسنل	۴ ۴-۱



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			- کنترل ماشین آلات آماده به کار - کنترل برنامه روزانه پرسنل شناسایی اصول وظایف اصلی روزانه در ایستگاه آتش نشانی - تشخیص وظایف عملیاتی تعریف شده برای هر ایستگاه شناسایی اصول وظایف اداری عملیاتی بازرسی در ایستگاه آتش نشانی - کنترل وظایف عملیاتی - کنترل وظایف اداری مشاغل موجود در ایستگاه - بازرسی های مهم روزانه ایستگاه آشنایی با وظایف شغلی در زمینه آتش نشانی - وظایف شغلی آتش نشان ها - وظایف شغلی رانندگان آتش نشانی - وظایف شغلی اتاق ارتباطات شناسایی وظایف کاری رئیس ایستگاه - تشخیص وظایف رئیس ایستگاه شناسایی تحویل و تحول ایستگاه شیفت و افسران شیفت - تحویل و تحول محیط و ماشین آلات شناسایی اصول تغییر و تحویل ایستگاه های آتش نشانی - تشخیص روش تحویل و تحول ابزارها - تشخیص روش تحویل و تحول خودروها - تشخیص روش تحویل و تحول انبارها - تشخیص روش تحویل و تحول تجهیزات - تکمیل فرم تحویل و تحول	۴-۲ ۴-۳ ۴-۴ ۴-۵ ۴-۶ ۴-۷



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۴-۸ آشنایی با شرح وظایف انبار دار ایستگاه</p> <p>۴-۹ آشنایی با ساختار اداری و تجهیزاتی اتاق کنترل و فرماندهی ایستگاه</p> <p>۴-۱۰ شناسایی اصول استانداردهای ممیزی جهت ارزیابی تشکیلاتی و عملیاتی ایستگاه های آتش نشانی</p> <p>- ممیزی جهت ارزیابی تشکیلاتی طبق استانداردها</p> <p>- ممیزی جهت ارزیابی عملیاتی طبق استانداردها</p> <p>۴-۱۱ شناسایی اصول ارزیابی موقعیت حریق و نحوه گسترش آن</p>	
۱۰	۴	۶	<p>توانایی بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت در محیط کار</p> <p>۵-۱ شناسایی حوادث و نحوه پیشگیری از بروز حوادث</p> <p>۵-۲ آشنایی با عوامل فیزیکی و شیمیایی مؤثر</p> <p>- ذرات گرد و غبار و گازهای سمی</p> <p>۵-۳ آشنایی با عوامل شیمیایی و فیزیکی مؤثر</p> <p>- تنظیم درجه حرارت</p> <p>- تهویه مناسب</p> <p>۵-۴ شناسایی اصول رعایت نکات ایمنی درحین استفاده از تجهیزات</p> <p>۵-۵ آشنایی با جعبه کمک های اولیه و نحوه استفاده از آن</p> <p>۵-۶ آشنایی با محاسبات مربوط به استفاده از هوای تنفسی در محیط های آلوده</p> <p>۵-۷ آشنایی با نحوه کنترل سلامتی افراد در عملیات</p> <p>۵-۸ آشنایی با نحوه تست سلامتی افراد</p> <p>۵-۹ شناسایی اصول رعایت نکات ایمنی در حین عملیات نجات و امداد</p>	



سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل: فرماندهی سوانح و حریق

اهداف و ریز برنامه درسی

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			آشنایی با نکات ایمنی ماشین آلات	۵-۱۰
			شناسایی اصول بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت در محیط کار	۵-۱۱



فهرست استاندارد تجهیزات ، ابزار ، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	ویدئو VHS		
۲	ویدئو پروژکتور معمولی		
	ویدئو CD پخش		
۳	تلویزیون ۲۱ اینچ رنگی		
۴	کامپیوتر با کلیه متعلقات P4		
۵	خودروهای آتش نشانی معمولی		
۶	میز مربی چوبی		
۷	صندلی مربی چرخدار		
۸	صندلی چوبی دسته دار		
۹	کپسول آتش نشانی پودر خشک ۶ کیلویی		
۱۰	جعبه کمکهای اولیه با تجهیزات کامل		
۱۱	تخته وایت برد ۹۰×۱۲۰cm		
۱۲	شلنگ آتش نشانی (Fire hose) کوچک - متوسط - بزرگ		
۱۳	سر شلنگ آتش نشانی (Fire nozzle) در انواع مختلف		
۱۴	جعبه آتش نشانی (Fire box) نوع استاندارد		
۱۵	اتصالات (Connection) نوع استاندارد		
۱۶	نقشه کارگاهی عملیاتی		
۱۷	ماژیک آبی یا مشکی		
۱۸	تخته پاک کن وایت برد		



سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : فرماندهی سوانح و حریق

فهرست منابع و نرم افزارهای آموزشی

ردیف	شرح
۱	کتاب سازماندهی و فرماندهی عملیات آتش نشانی ، نویسنده : سازمان شهرداری های کل کشور، چاپ : ۱۳۸۵
۲	نقشه های ریاضی برای استقرار تجهیزات
۳	CD عملیات سوانح و حریق
۴	فیلم عملیات سوانح و حریق